

แนวคิดในการสร้างจิตสำนึก- จิตสาธารณะให้กับผู้กู้ยืม สู่แผนปฏิบัติการ ในสถานศึกษาที่ยั่งยืน

24 มิถุนายน 2564

อาจารย์ชลลดา นันทวิสัย

โครงการ/
กิจกรรม

จิตสำนึก

จิตสาธารณะ

ทำไม?
ต้องปลุกจิตสำนึก

การปลุกจิตสำนึก

บทเรียนจาก Clip

เราอยากให้นักศึกษาของเราเป็นคนไหน

- มีแต่คนที่คอยเตือนกัน คอยเป็นห่วง
- ขาดคนที่ลุกขึ้นมาทำ
- การทำนอกเหนือหน้าที่ก็อาจเป็นหนึ่งหน้าที่ของเราทุกคน

จิตสำนึกคืออะไร

การคิด พูด ทำ ที่ผ่านการไตร่ตรอง พิจารณา
อย่างมีระบบ มีเหตุผล

ภูเขาน้ำแข็งที่อยู่พื่นน้ำ สิ่งที
มนุษย์แสดงออกมา แยกแยะได้ว่า
อะไรควร ไม่ควร

สร้างจิตสำนึกทำได้ : เชื่อหรือไม่ ?

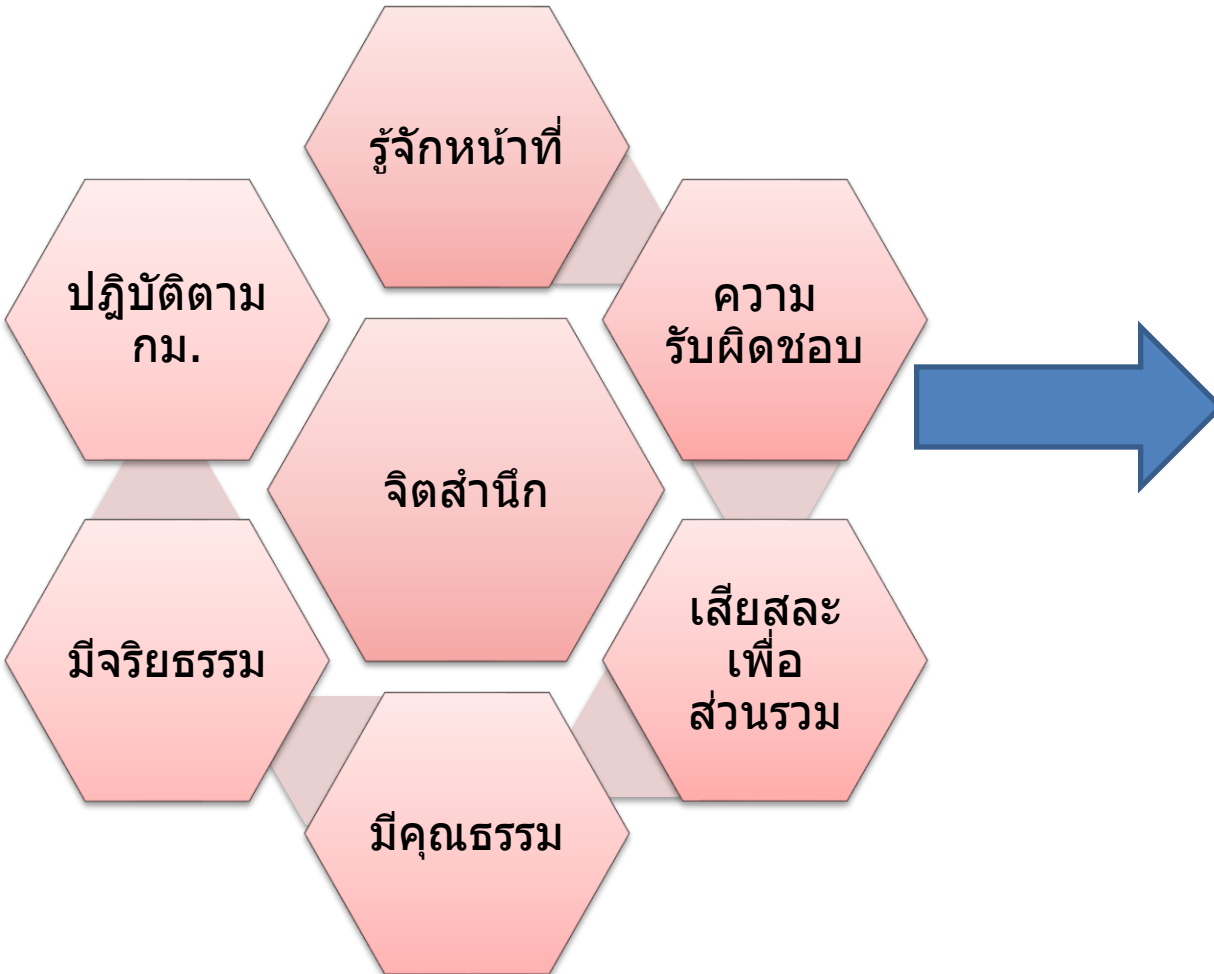

จิตสำนึกที่ดี.....เราอยากให้นศ.มีคืออะไร/

เด็กดี คนดี คืออะไร

จิตสำนึกที่ดี.....

เราอยากให้นศ.มีคืออะไร

จิตสาธารณะ

พลเมืองที่ดี

ทำไม ?

เราต้องปลุกจิตสำนึกให้กับผู้กุม
เงินยศ.

เชื่อหรือไม่ ?

เราสามารถสร้าง/กระตุ้นจิตสำนึก
ให้กับผู้กุมเงิน กยศ. ในการชำระ
หนี้สิน

แนวทางการสร้างจิตสำนึก

ให้แยกแยะระหว่าง ดี/ชั่ว ถูก/ผิด เหมาะสม/ไม่
เหมาะสม

ละอายใจแก่ใจเป็น ไม่ว่าจะมีคนเห็นหรือไม่ก็ตาม

ไม่ให้ค่ากับคนไม่ดี

จิตสำนึกที่ดี

จิตสาธารณะ

ชำระหนี้คืน

ความหมายจิตสาธารณะ

แนวทางการสร้างจิตสาธารณะ

สร้างวินัย รู้จัก
หน้าที่ ความ
รับผิดชอบ
กระตือรือร้น มีส่วน
ร่วมในสังคม มอง
ผู้อื่นในแง่ดี

รู้จักรักษา
สิ่งแวดล้อม

ให้ความร่วมมือใน
ด้านต่างๆ ช่วย
แก้ไขปัญหาค่
ที่เกิดขึ้น

ปฏิบัติตาม
หลักธรรม คำสั่ง
สอน

พลเมืองใส่ใจสังคม

(Active Citizenship)

พลเมืองใส่ใจสังคม

- มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกับจิต
สาธารณะ
- เกี่ยวโยงเรื่องของปัจเจกบุคคลกับ
เรื่องของสาธารณะ

แนวคิดเรื่องความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคม

1. ความรับผิดชอบต่อน้ำที่

- เต็มใจเสียภาษี ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเคารพกฎหมาย ฯลฯ

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

- ช่วยงานส่วนรวมของชุมชน การเป็นกรรมการ คณะทำงาน ฯลฯ

3. ปฏิรูปสังคม

- พยายามทำความเข้าใจปัญหาของสังคมและสาเหตุของปัญหา พร้อมเข้าแก้ไขปัญหา

ประเภทของความรับผิดชอบต่อสังคม

- ความรับผิดชอบส่วนบุคคล
- การมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อสังคม
- จิตสำนึกเกี่ยวกับความยุติธรรมในสังคม

การจัดกลุ่มพฤติกรรมที่แสดงถึงการเป็นพลเมือง ใส่ใจสังคม

1. พื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ
2. การมีส่วนร่วมในชุมชนและสังคม
3. การไม่นิ่งเฉยต่อความยุติธรรมในสังคม
4. การลงมือช่วยเหลือแก้ไขปัญหาสังคม

คุณลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการเป็นพลเมืองใส่ใจสังคม

มีวินัยเคารพกติกาของ
สังคม

ทำหน้าที่ทางสังคม

สนใจปัญหาสังคมด้วย
การติดตามข่าวสารและ
สามารถวิเคราะห์สาเหตุ

มีส่วนร่วมในกิจกรรมของ
ชุมชนหรือสังคม

กล้าแสดงความคิดเห็นทั้ง
ที่เห็นด้วย บนพื้นฐานของ
หลักการประชาธิปไตย

ไม่เพิกเฉยต่อความอ
ยุติธรรมต่าง ๆ

อาสาสมัครลงมือปฏิบัติใน
สถานการณ์ต่าง ๆ

มีภาวะความเป็นผู้นำใน
งานหรือกิจกรรมการ
ช่วยเหลือสังคมส่วนรวม

การจัดทำโครงการ/กิจกรรม เพื่อผู้
ช้ำยม กยศ.

บทบาทของสถานศึกษาในการสร้างจิตสำนึกให้กับผู้กู้ยืม

แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

● ก่อนการให้กู้ยืม

● ระหว่างผู้กู้ยืมศึกษา

● เมื่อผู้กู้ยืมสำเร็จการศึกษา

ก่อนการให้กู้ยืม

- คัดกรองผู้กู้ยืม ตรวจสอบคุณสมบัติผู้กู้ยืมตามที่กองทุนกำหนด
- ให้ความรู้และความเข้าใจกับผู้กู้ยืมเงิน ผู้ปกครองและผู้ค้ำประกันเกี่ยวกับ

แหล่งที่มาของเงินให้กู้ยืม

คุณค่าของเงินกู้ยืม

หน้าที่และความรับผิดชอบในการชำระคืนเงินกู้ยืม

ผลของการไม่ชำระคืนเงินกู้ยืม

ระหว่างผู้กู้ยืมศึกษา

จัดให้มีการปฐมนิเทศแก่ผู้กู้ยืมเงิน ผู้ปกครอง และผู้ค้ำประกัน เพื่อชี้แจง
กฎระเบียบและข้อบังคับกองทุนเกี่ยวกับการกู้ยืมและการชำระเงินคืนกองทุน

สนับสนุนให้ผู้กู้ยืมทำประโยชน์ เช่น จิตอาสาในการทำประโยชน์
เพื่อสังคมส่วนรวม เป็นต้น

สร้างจิตสำนึกให้ผู้กู้ยืมตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและ
ต่อสังคม โดย

- ต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
- ใช้เงินกู้ยืมอย่างรู้คุณค่า กู้ยืมเท่าที่จำเป็น

เมื่อผู้กู้ยืมสำเร็จการศึกษา

ก่อนจบการศึกษา

- **ปัจจัยนิเทศ**แก่ผู้กู้ยืมเงิน ผู้ปกครอง และผู้ค้ำประกันเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการชำระเงินคืนกองทุน
- **หน้าที่**ของผู้กู้ยืมที่ต้องชำระคืนเงินกู้ยืม เมื่อจบการศึกษาศึกษา/เลิกการศึกษาแล้ว 2 ปี
- **ความรับผิดชอบ**ทางการเงินของผู้กู้ยืมในการชำระคืนเงินกู้ยืม เพื่อส่งต่อโอกาสให้กับผู้กู้ยืม กยศ. ในรุ่นต่อไป
- **การวางแผนทางการเงิน** เพื่อให้ผู้กู้ยืมวางแผนการใช้เงินและวางแผนการชำระหนี้ กยศ. ได้อย่างเป็นรูปธรรม

หลังจบการศึกษา

- ❖ จัดให้มีกิจกรรมสำหรับศิษย์เก่า เพื่อกระตุ้นให้ชำระคืนเงินกู้ยืม

กิจกรรมที่อยู่ในแผนงาน

ปฐมนิเทศ

SET e-learning ซึ่งมี 15 หลักสูตร

โครงการปลูกจิตสำนึก

ปัจฉิมนิเทศ

บทบาทของ
สถาบันการศึกษา
AEM

ADVOCACY
(สร้างสรรค์ ชักชวน จูงใจ)

รังสรรค์สนับสนุนสภาพการณ์ที่เอื้อต่อ
การสร้างเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม

ENABLING
(สนับสนุนอย่างเชื่อมั่น เอื้อให้เป็นไปได้)

ให้นักศึกษาเข้าถึงศักยภาพการสร้าง
เสริมความรับผิดชอบต่อสังคมของตนเอง

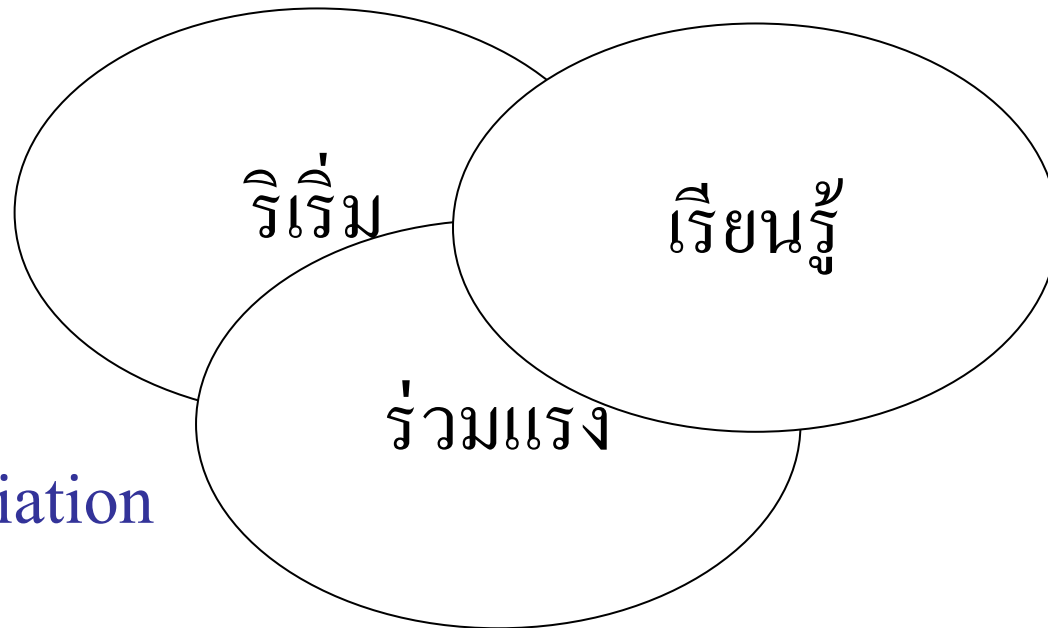
MEDIATING
(เชื่อมประสาน)

ประสานเชื่อมโยงกลุ่มต่าง ๆ

ในชุมชนเพื่อร่วมสร้างเสริมความรับผิดชอบต่อ
สังคมของ สถาบันการศึกษา-ชุมชน

เทคนิคการเขียนโครงการให้ได้รับอนุมัติ

- 3 ร

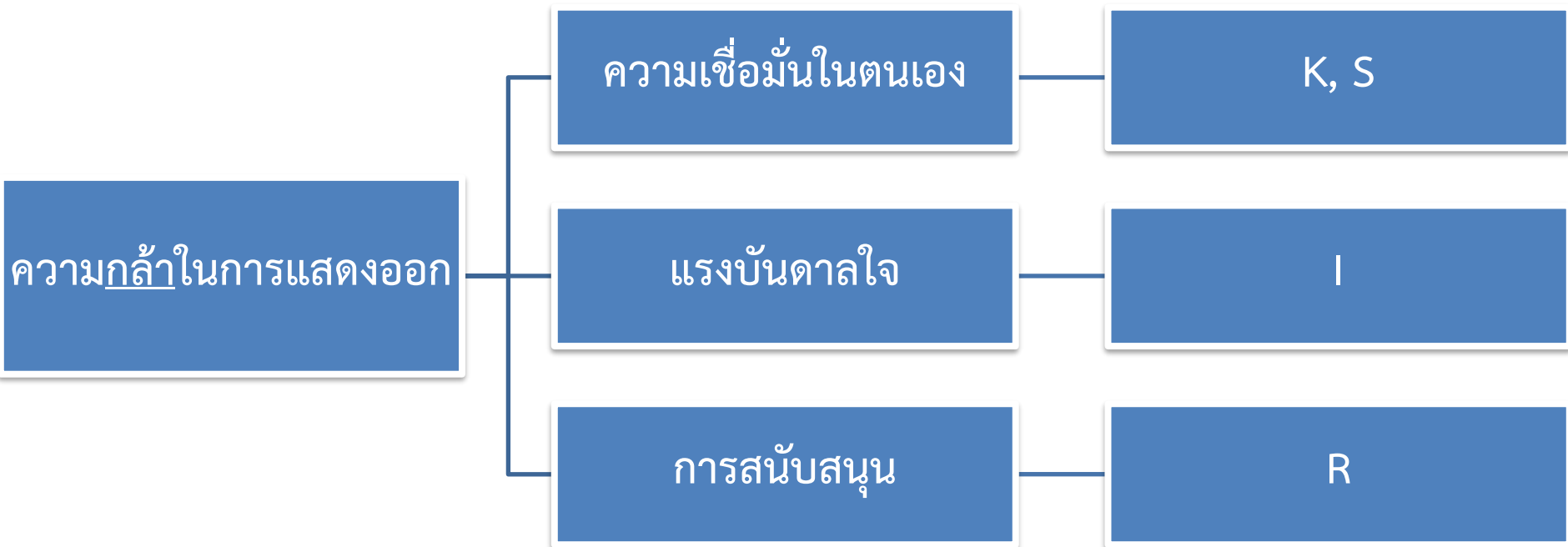
ริเริ่ม = Initiation

เรียนรู้ = Learning

ร่วมแรง = Involvement

ตัวแบบการพัฒนาศักยภาพของบุคคล KSIR

SR: 15/03/2013

K = Knowledge, S = Skill, I = Inspiration, R = Resource

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพคน วิธี (กระบวนการ)

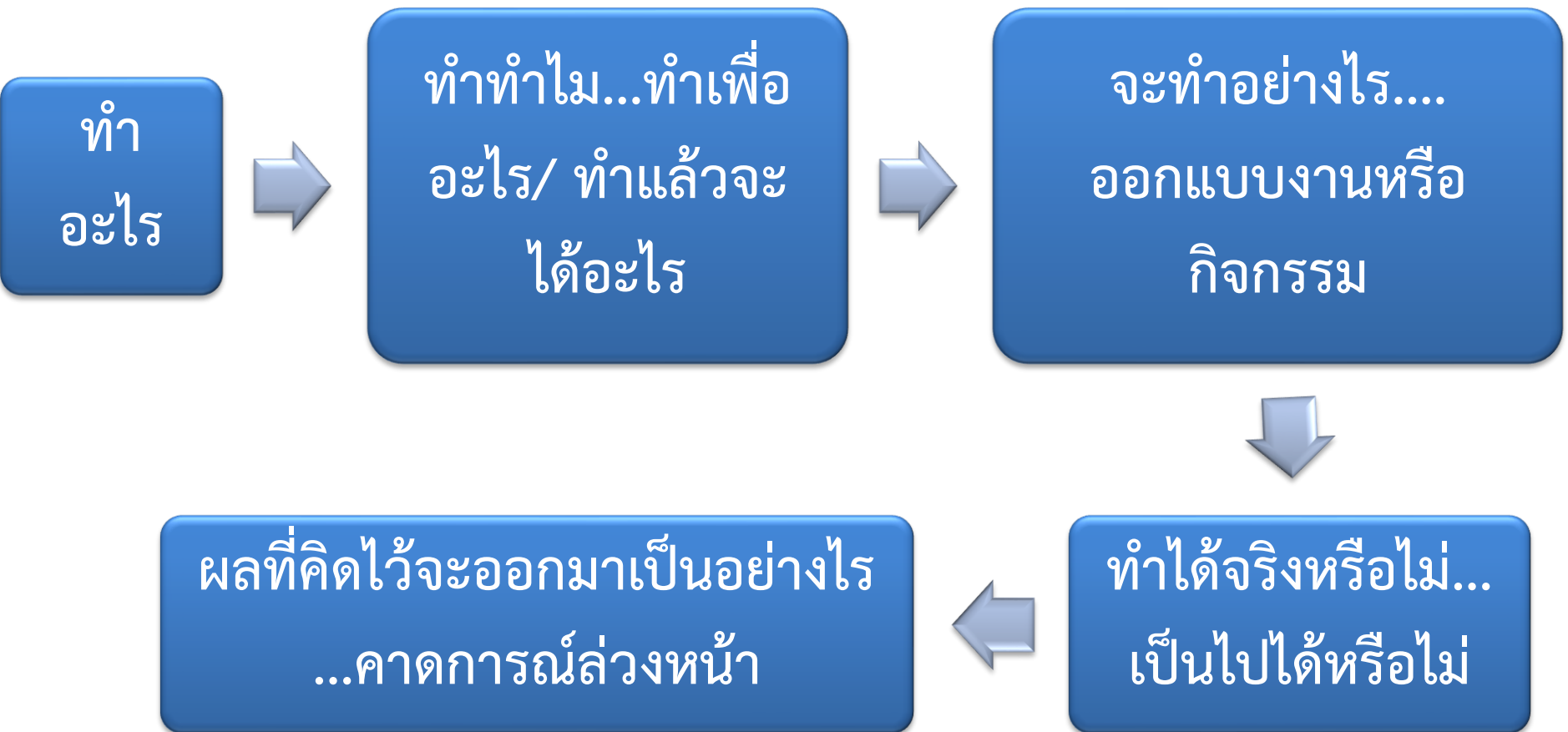
การคิดในการทำโครงการว่าต้องการตอบโจทย์
อะไร

การทำงานว่ามีแผนและกิจกรรมอะไรบ้าง และ สิ่ง
ที่มีก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพเช่นไร

การในการติดตามและประเมินผลความสำเร็จของ
โครงการ

การนำเอาผลการติดตามและประเมินผลไปใช้ใน
การปรับปรุงพัฒนาการทำงานต่อไป

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดทำโครงการ

การเริ่มต้นมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการปลูกจิตสำนึก

ค้นหาว่าเรามีทุนอะไรบ้างท่านควรทำในสิ่งที่ท่านชอบ

ค้นหาว่าองค์กร/ชุมชน/สังคม มีปัญหาอะไรที่ควรต้องได้รับการแก้ไข

จับคู่ระหว่างความชอบกับสิ่งที่ควรทำ

ใครเป็นต้นแบบแรงบันดาลใจ.. ดูแบบอย่างของเขา

ททท (ทำทันที)

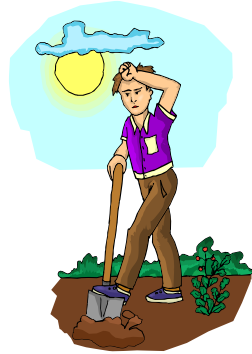
องค์ประกอบของโครงการ

INPUT

Process

Output

Outcome

web e-learning
ต้นไม้ อาจารย์ ผู้กู้ยืม
งบประมาณ

เรียน e-learning , ปลูกป่าชายเลน,
บริจาคโลหิต

ได้เรียน e-learning ,
ได้ปลูกต้นไม้, ได้บริจาคโลหิต

เป็นการเปลี่ยนแปลง
โดยตัวผู้กู้เอง

- มีจิตสำนึก
- มีจิตสาธารณะ
- คืนเงินกู้

โครงการสำหรับสถานศึกษา

INPUT

Process

Output

Outcome

web e-learning
ต้นไม้ อาจารย์ ผู้กู้ยืม
งบประมาณ

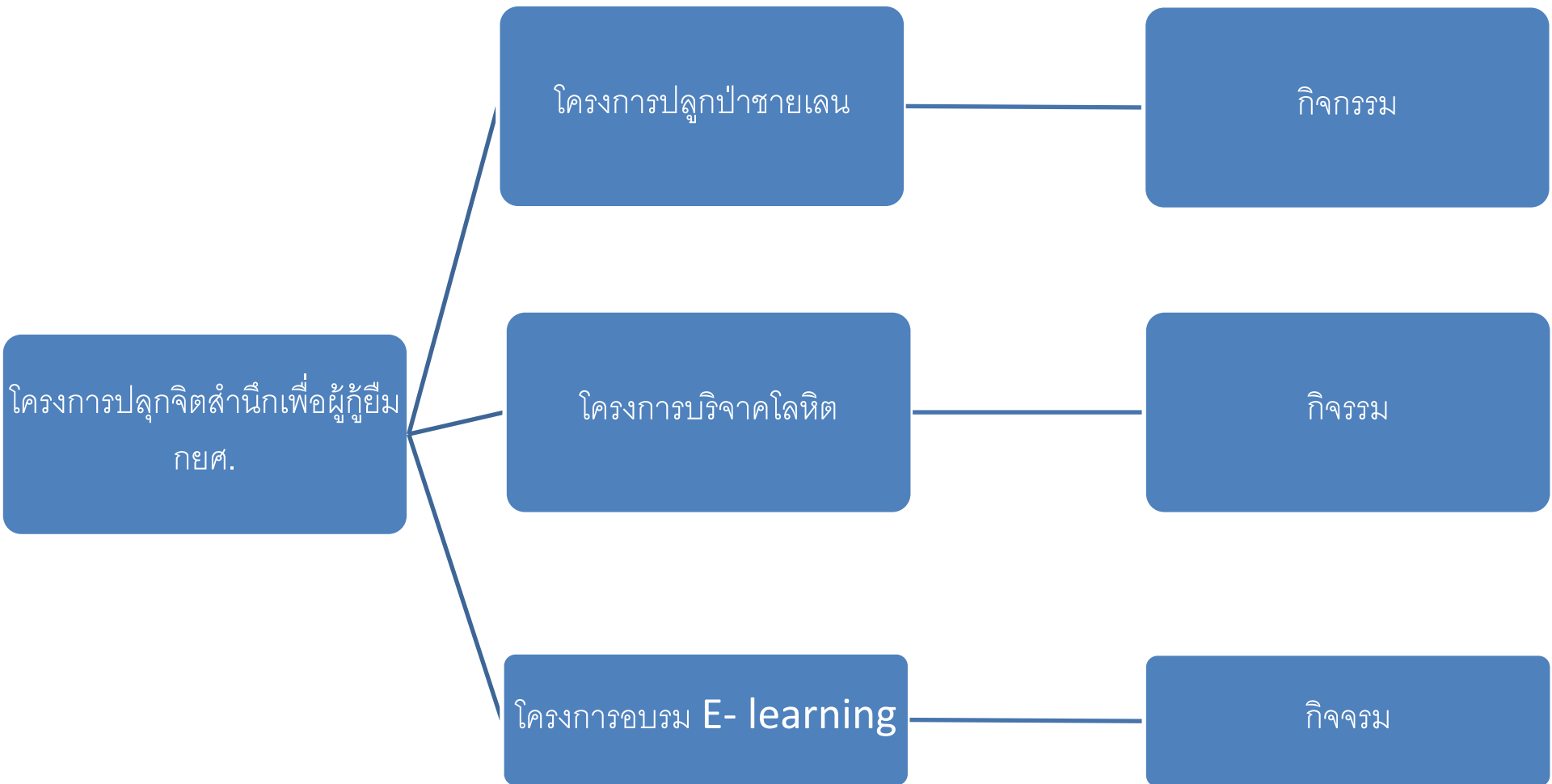
เรียน e-learning , ปลูกป่าชายเลน,
บริจาคโลหิต

ได้เรียน e-learning ,
ได้ปลูกต้นไม้, ได้บริจาคโลหิต

เป็นการเปลี่ยนแปลง
โดยตัวผู้กู้เอง

- มีจิตสำนึก
- มีจิตสาธารณะ
- ค้นเงินกู้

ตัวอย่างโครงสร้างโครงการ

โครงสร้างของโครงการ

- ชื่อโครงการ
- หลักการและเหตุผล
- วัตถุประสงค์
- เป้าหมาย
- วิธีดำเนินงาน หรือ แผนงานย่อยหรือกิจกรรมย่อย
- ระยะเวลาการดำเนินการ
- สถานที่หรือพื้นที่ดำเนินการ
- งบประมาณ
- ผู้รับผิดชอบโครงการ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ
- การติดตามและประเมินผล
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

คำถาม	โครงสร้าง-โครงการ
โครงการอะไร	ชื่อโครงการ
ทำไมต้องทำ	หลักการและเหตุผล
ทำเพื่ออะไร	วัตถุประสงค์
ปริมาณที่จะทำเท่าไร	เป้าหมาย
ทำอย่างไร	วิธีดำเนินการ
จะทำเมื่อไร นานแค่ไหน	ระยะเวลาดำเนินการ
ใช้ทรัพยากรเท่าไร ได้มาจากไหน	งบประมาณ แหล่งที่มา
ใครทำ	ผู้รับผิดชอบโครงการ
บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่	การประเมินผล
เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้ว จะได้อะไร	ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ชื่อโครงการ

เลือกชื่อที่สั้น สื่อชัดเจน เหมาะสม เข้าใจ
ง่าย แสดงจุดมุ่งหมายและกิจกรรมที่ชัดเจน

ตัวอย่างชื่อโครงการ

ชื่อโครงการ	ทำอะไร	เพื่ออะไร/เพื่อใคร
ขยะเป็นทุน	ขยะ	เป็นทุน
ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	
บริจาคโลหิต	บริจาคโลหิต	
จัดการสอนแก่เด็ก ยากไร้	จัดการสอน	แก่เด็กยากไร้
เลี้ยงไก่ไข่	เลี้ยงไก่ไข่	

หลักการและเหตุผล

- เป็นการระบุถึงสภาพปัญหาและความจำเป็นในการจัดทำโครงการขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว
 - ทำไมเราต้องมาทำ
 - มีเหตุผลอ้างอิงอะไรหรือไม่ ถ้ามี คืออะไร
- การเขียนหลักการและเหตุผลนั้น ให้แบ่งเป็น 3 ย่อหน้า ตอบ 3 คำถาม คือ ทำไมต้องทำ จะทำอย่างไรคร่าวๆ และทำแล้วจะได้อะไรหรือผลที่คาดว่าจะได้รับ วิธีเขียนย่อหน้าแรกนั้นแตกต่างกันไปตามแต่ประเภทของโครงการ

แนวคิดการตั้งเป้าหมาย/**วัตถุประสงค์**/

ตัวชี้วัด

เพื่อนำไปสู่ **“ความสำเร็จ”**

ของโครงการ

หลักการตั้ง วัตถุประสงค์ KPI ที่ดี

S

Specific

- มีลักษณะที่เฉพาะเจาะจงและชัดเจน เป้าหมายที่ตั้งด้วย ต้องระบุอย่างชัดเจนว่าต้องทำอะไรหรือต้องการอะไร

M

Measurable

- สามารถวัดได้ในทางสถิติได้ (กำหนดเป้าที่จะวัดเป็นเลข) เป้าหมายวัดได้ด้วยตัวเลขจะทำชัดเจนว่าสำเร็จหรือไม่สำเร็จ

A

Achievable/Attainable

- สามารถบรรลุผลได้จริง
- โดยประเมินและหาความเป็นไปได้ที่ทำให้ไปถึงเป้าหมายหาว่าอะไรคือความเป็นไปได้ในการทำให้ถึงเป้าหมาย

R

Relevant/Realistic

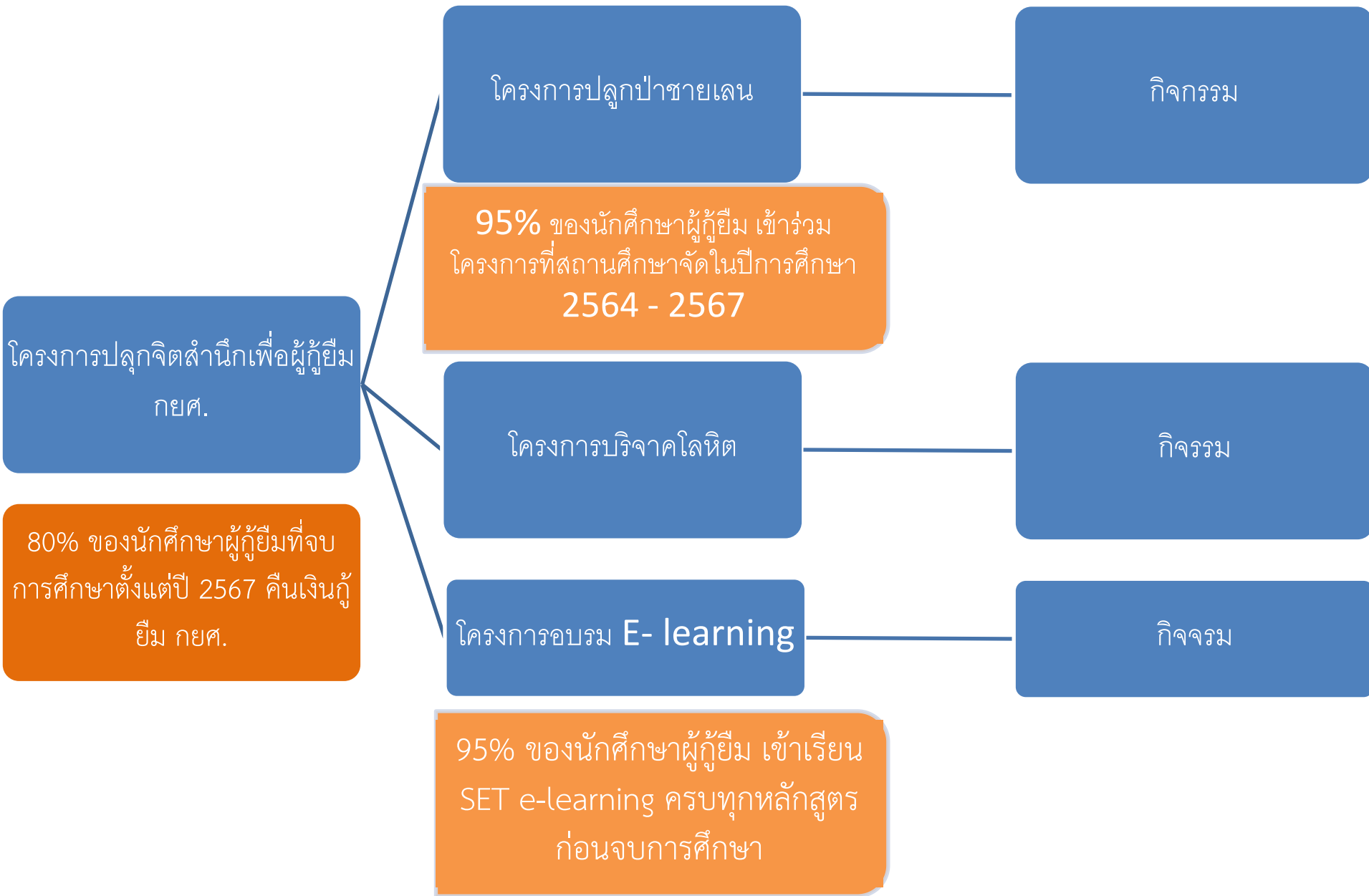
- ทบทวนว่าสิ่งนั้น 'ใช่' จริงๆ หรือไม่ ทำไมคุณถึงอยากทำเป้าหมายนั้นให้สำเร็จ? และ คุณทำสิ่งนั้นเพื่ออะไร?
- ต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง เป็นอยู่หรือสถานการณ์ที่เป็นอยู่จริง

T

Timely

- การที่การตั้งเป้าหมายที่ดีจะต้องมีการกำหนดช่วงระยะเวลาในการวัดผลที่ชัดเจน

โครงสร้างโครงการ

process indicator

ประเมินขั้นตอนในการทำกิจกรรม
(ใช้วัด Input, process)

Input

- จำนวนต้นไม้ที่เตรียมมา
- ความเพียงพอของงบประมาณที่ใช้
- ระยะเวลาในการอนุมัติโครงการ

Process

- ปลุกต้นไม้
- 80% ของต้นไม้ที่เตรียมมาได้รับการปลุก (จำนวนต้นไม้ที่ได้ปลุก)
- จำนวนนักศึกษาที่มาร่วมกิจกรรมปลุกต้นไม้

ลักษณะของตัวชี้วัดสำคัญที่ดี

สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์

เน้นที่ผลลัพธ์มากกว่า
กระบวนการ

สามารถติดตาม
ความก้าวหน้าได้

มีความหมายและมี
ความสัมพันธ์กับ
ผลลัพธ์

ทำท่าย

ตย.คำถามในการประเมิน (5 scale)

- กิจกรรมเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม
- มีความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานกับบุคคลอื่นๆ และปรับตัว รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายจนบรรลุตามเป้าหมาย
- ได้พัฒนาตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรมจากการปฏิบัติจริง เช่น ช่วยเหลือผู้อื่น และเสียสละโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
- ระยะเวลาในการทำกิจกรรมเหมาะสม
- เป็นการส่งเสริมค่านิยมที่ดี ด้านการเสียสละ และมีจิตสาธารณะ

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นความ รับผิดชอบ / วินัยทางการเงิน

- เข้าอบรม SET E-Learning
- ปลุกจิตสำนึกผู้กู้ยืมให้รู้คุณค่าของเงินกู้ยืม
 - การจัดทำรายรับ-รายจ่ายประจำวัน
 - การวางแผนการใช้จ่ายเงิน

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการสร้าง จิตสำนึก/จิตสาธารณะ

จิตสำนึก

- ฝึกระวังการทำผิดกฎ ระเบียบของโรงเรียน
- การจัดวางจานให้เป็นระเบียบในโรงอาหาร
- การทิ้งขยะให้ถูกที่

จิตสาธารณะ

- บริจาคโลหิต
- ช่อมเครื่องยนต์ แอร์ ในชุมชน
- ทำความสะอาดในโรงเรียน/ชุมชน/วัด
- ทำปุ๋ย
- ทำเจลแอลกอฮอล์ล้างมือ ทำ Mask ทำ Face shield

ทำอะไร?
What must be done?

ทำอย่างไร?
How should it
Be done ?

ทำไมต้องทำ?
Why must it
be done?

วงล้อแห่งการวางแผน
5 W 1H

ทำที่ไหน?
Where should it
Be done ?

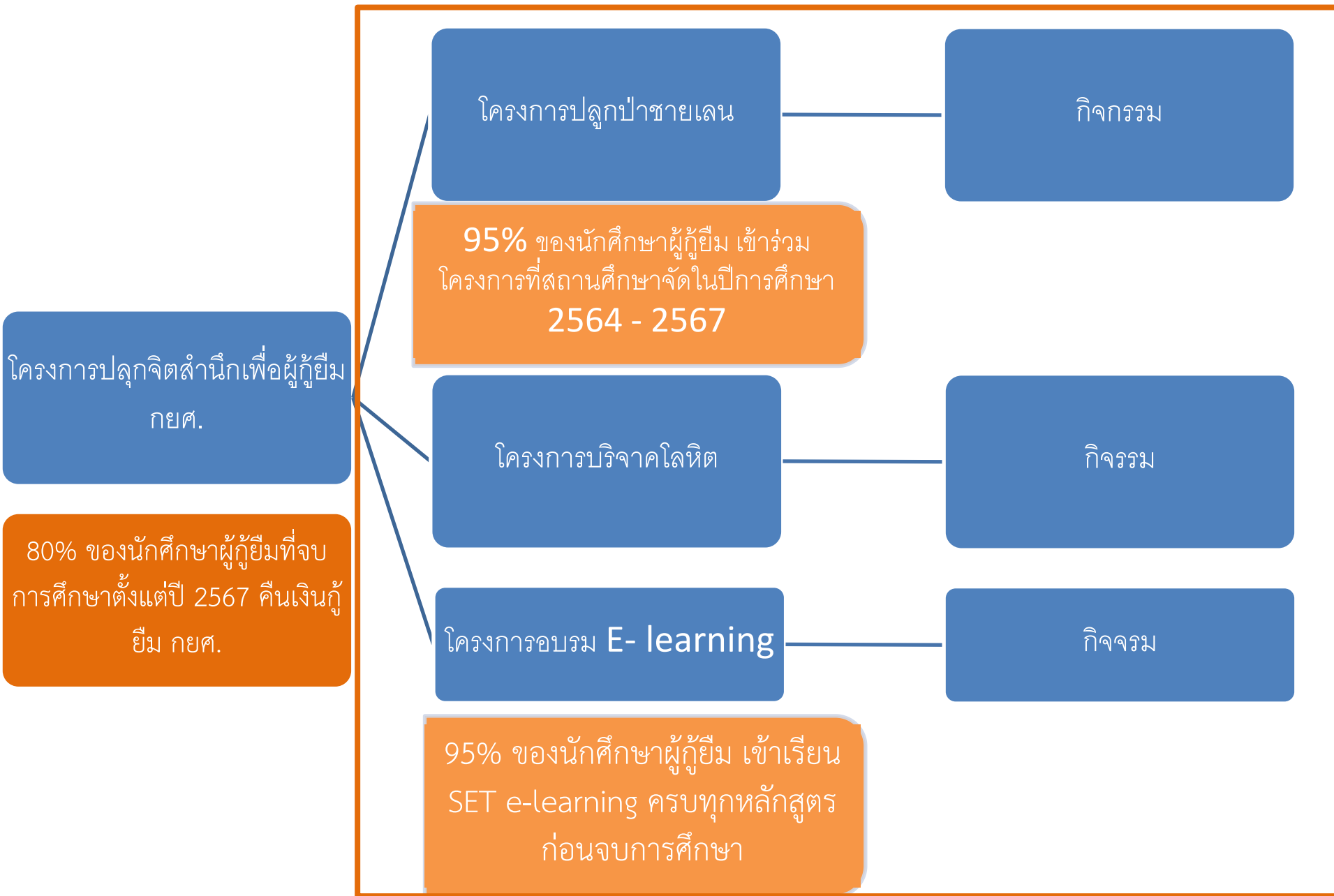
ต้องเสร็จเมื่อไหร่?
When should it
be done?

ใครเป็นคนทำ?
Who should
Do it ?

เอกสารการส่งแผนปฏิบัติการ

โครงสร้างโครงการ

แผนปฏิบัติการเพื่อสร้างจิตสำนึกผู้กู้ยืม กยศ. ประจำปีการศึกษา 2564

ชื่อสถานศึกษา..... รหัสสถานศึกษา.....

ลำดับ	กิจกรรม/โครงการที่จะดำเนินการ	ปีการศึกษา 2564												หมายเหตุ
		เดือน...	เดือน...	เดือน...	เดือน...	เดือน...	เดือน...	เดือน...	เดือน...	เดือน...	เดือน...	เดือน...	เดือน...	
1														
2														
3														
4														

เห็นชอบ

ลงชื่อผู้บริหารสถานศึกษา.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

แผนงานกิจกรรม/โครงการ

จัดสถานที่ศึกษา รหัสสถานศึกษา

1. วัตถุประสงค์

- 1.1
- 1.2
- 1.3

2. ตัวชี้วัด

- 2.1
- 2.2
- 2.3

3. งบประมาณ

4. ระยะเวลาดำเนินงาน

5. ผลประมาณ

6. วิธีดำเนินการ

- 6.1
- 6.2
- 6.3

